

Folketingets Uddannelsesudvalg
Christiansborg

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf 3392 5000
Fax 3392 5547
www.uvm.dk

2. maj 2005

I forbindelse med behandlingen af (L 105) Forslag til Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Skolernes frihed, mål med undervisningen, krav til bestyrelsesmedlemmer, lærere og tilsynsførende, herunder om danskundskaber, samt tilsyn m.v.) har Folketingets Uddannelsesudvalg i brev af 27. april 2005 stillet mig følgende spørgsmål:

Spørgsmål 43:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 26. april 2005 fra Foreningen Applied Scholastics i Danmark, jf. L 105 - bilag 41.”

Svar:

I henvendelsen fra Hanne Hemmingsholt, Foreningen Applied Scholastics, vedrørende det af Undervisningsministeriet førte yderligere tilsyn med henholdsvis Kildeskolen i Næstved og Øresund Internationale Skole fremhæves det, med hvilken frekvens skolernes elever overgår til ungdomsuddannelser eller beskæftigelse.

Det er rigtigt, som Hanne Hemmingsholt antyder, at det yderligere tilsyn ikke tillægger prøveresultater og overgangsfrekvens til ungdomsuddannelserne stor vægt i vurderingen af, om en skoles undervisning opfylder kravet i friskolelovens § 1 om at stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Det yderligere tilsyn har som formål at vurdere, om dette krav er opfyldt, herunder om elevernes alsidige personlige udvikling er tilgodeset, og om eleverne forberedes til at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Det er derfor observationerne af den undervisning, der hver dag gives på skolerne, der er i fokus i tilsynet.

Hanne Hemmingsholt stiller fem konkrete spørgsmål som jeg i det følgende vil besvare hver for sig:

”Hvorfor får skoler, der er under yderligere tilsyn, intet at vide om, hvilke præcise mangler ved undervisningen, ministeriet henviser til, når de siger, at de ikke vurderer, at en bestemt skole lever op til, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?”

Det fremgår af friskolelovens § 9, stk. 7, at undervisningsministeren i

særlige tilfælde kan træffe beslutning om yderligere tilsyn med en skole. Et yderligere tilsyn iværksættes, hvis der i ministeriet, hos de forældrevalgte eksterne tilsynsførende eller i offentligheden opstår tvivl om, hvorvidt skolens undervisning lever op til kravene i lovens § 1, stk. 1.

Det yderligere tilsyn skal således afdække, om der er konkrete mangler ved skolens undervisning.

”Hvad er begrundelsen for, at en skole, der er under yderligere tilsyn, ikke kan få noget som helst at vide om, hvad ministeriet har observeret under tilsynet, men først kan få oplysningerne i den afsluttende skrivelse, der i værste fald frakender skolen retten til at være friskole?”

Det yderligere tilsyn betragtes som en helhed. Det er afgørende for tilsynet at kunne foretage alle de nødvendige observationer og bearbejde dem samlet, inden der gives oplysninger om vurderingen af det observerede.

Forud for tilsynene blev der afholdt et møde på skolerne, hvor den fremgangsmåde, som ministeriet ville benytte i tilsynet, blev lagt frem for skolens ledelse, lærere og bestyrelse. Skolen blev også her oplyst om, at tilsynet ikke undervejs ville udtale sig om de observationer, der blev gjort på skolen.

”Hvilken begrundelse er der for at underkaste en lille skole med 45 elever et tilsyn, der strækker sig over 45 lektioner?”

Tilsynets omfang afspejler, at ministeriet tager sin tilsynsopgave alvorligt og foretager det antal observationer, der i det konkrete tilfælde findes nødvendigt for at få et grundigt indblik i skolens undervisning.

”Hvad planlægger ministeren at gøre for at sikre, at tilsynet - også i de tilfælde, hvor ministeriet er involveret - er kendetegnet ved åbenhed og rådgivning?”

Mine udtalelser omkring rådgivning i forbindelse med tilsynet m.v. er først og fremmest knyttet til det af forældrene førte tilsyn, det eksterne forældrevalgte tilsyn og det målrettede tilsyn, som ministeriet kan føre med en eller flere skoler.

Det yderligere tilsyn har i forhold de førnævnte tilsynsformer en anden karakter, der gør, at det ikke kan være rådgivende. Konklusionen af et yderligere tilsyn kan danne baggrund for, at ministeriet træffer en afgørelse, der eksempelvis påbyder en skole at bringe enkelte forhold i orden.

”Hvordan lever ministeriets praksis i forbindelse med gennemførelsen af et yderligere tilsyn op til at være et eksempel på, at eleverne i de berørte skoler forberedes til at leve i et samfund med frihed og folkestyre?”

Den praksis, der udøves i forbindelse med det yderligere tilsyn, er på ingen måder i uoverensstemmelse med principperne om, at eleverne skal forberedes til at leve i et samfund med frihed og folkestyre. Tværtimod

får eleverne indblik i, hvordan der fra samfundets side tages hånd om, at alle børn i den undervisningspligtige alder får en undervisning af den kvalitet, de har krav på.

Dette svar fremsendes i 5 eksemplarer.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder